

المسلم وخدمة الأخ المسلم

So Muslim a go so Kasakodowi ko Pagari a Muslim

(al Khutba 19)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسْنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ :

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ :

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ﴿١٩﴾

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā Ibādallāhi yaqūlul haqqu sub'hānahu wa taālā fī muhkami kitābihi:

Innad dīna indallāhil Islām... (Surah Ali Imran 3:19)

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh

So sanang a Muslim a miakakowa sa mapiya a ndaowan o Islam a go so sinanad iyan na taw skaniyan a iaawid iyan a akal so manga gona a go so kamapiyaan o manga taw sii ko darpa' iyan a katatago'an on, sa sisiyapn iyan siran o ba adn a misogat kiran a marata' sabap ko kababaloy niyan a isa a Muslim a sii miasinanad ko kasiyapa ko bnar a go so kinggolalann ko mapiya, sa miabaloy skaniyan a taw a onayan a pkhapoonan o langowan a mapiya sa da' a phakasagadn iyan a okor a mapiya odi' a kotika' a maloag inonta bo' a howaan iyan a go ziyapn iyan, sabap ko katawi niyan sa so kanggolawla sa mapiya na phakatonay sii ko kapakaapas ko manga panagontaman o kaoyagoyag. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعِبُدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

Hay so miamaratiaya roko kano ago sojud kano go simbaa niyo so Kadnan iyo ago nggolawla a niyo so mapiya ka an kano makadaag. [Surah Al Hajj 22: 77]

So sanang a Muslim na tanto a makasag ko kanggalbk sa manga pipiya, sa somasarig ko katawi niyan sa mataan a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na tankd a mbalasan iyan skaniyan ko oman i lakadan a iphlakad iyan ko lalan ko kanggolawla sa mapiya ko manga taw.

Pitharo' o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Oman dn i gawii a pzbang on so alongan, a so Muslim na pphasadn iyan a karido' o dowa kataw a marirido' na gioto na sadaqah niyan a mbalasan on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa mapiya, so kaphagogopi niyan ko isa a taw sa kakowaa niyan ko ayam iyan., odi na ogopan iyan on ko kaprorani niyan on sa awid na sadaqah niyan oto a mapiya, so katharo' sa mapiya na sadaqah, oman i salakad a iphlakad iyan ko kazong iyan ko masjid sa pzambayang on na sadaqah niyan oto, so kagikasi niyan ko lalan sa kowaan iyan on so pangalang iyan a phakabinasa ko manga taw na sadaqah niyan oto. Pianothol o al Bukhari a go so Muslim.

Tanto a mapiya i paras so katimo'a ko kanggalbk sa mapiya a so giinggalbkn o Muslim sii ko kababaloy niyan a isa a taw a pd ko manga Muslim, a go so kapzong iyan ko masjid sa pantag sa kapzambayang iyan on! A gioto so tiankd o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii ko hadith iyan a mataan a so Agama Islam na miakaoma sa pantag sa kapagompiai niyan ko langowan a mambbtad o manosiya' sank'a'i a doniya a go sii ko alongan a Maori, sa da' a mbidaan o galbk sii ko agama a go so galbk sii ko parinta a kadodoniya sa palaya dn oto agama a patot a di makamblag, sa datar oto so kaoyagoyag a kapniniyawa a go so kaoyagoyag a barandiya' a zakotowa oto a magpda' a isaisa. Sii ko pamikiran o Islam na langowan a galbk o manosiya a mapiya na palaya dn oto simba, amay ka aya gii niyan on kanggalbka na so niyat iyan sa gioto na soasoat iyan ko Allāh, a go arap iyan ko limo' iyan.

Sabap roo na so manga pinto' o mapiya na tatap dn a kallkaan sii ko sanang a Muslim sa phakasold on ko apiya antonaa dn a masa i kakhabaya'i niyan on, sa giiniyan plolobaan so madakl a limo' o Allāh, a go aarapn iyan so kaparoliya niyan ko balas o Allāh a madakl.

Pianothol o Jābir a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

So galbk a mapiya na sadaqah. Pianothol o al Bukhari.

Pianothol o Abu Hurayrah a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

So katharo' a mapiya na sadaqah.

So limo' o Allāh na pthoron ko isa a taw a ipapalad iyan so ginawa niyan sii ko Allāh a go sanang so niyat iyan sa kaaarapa niyan ko mapiya, na aya onga oto na khakowa niyan so manga balas a mapiya amay ka nggalbk sa mapiya maito' a mapiya, odi na da niyan manggalbk sa aya sarat na pniniatn iyan so kapnggalbka niyan on sa sanang ko ginawa niyan a go itataplck iyan so kanggolwla sa marata'.

Pianothol o Abū Mūsā a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

Oman i isa a Muslim na paliogat on so kanggalbk sa kamapiyaan (sadaqah). Adn a miniza' a: Amay ka so taw na da' a mapnggalbk iyan a kamapiyaan? Na pitharo' iyan a: Makapnggalbk so mbala' a lima niyan sa kaompiya'i niyan sa ginawa niyan sa so khasokat iyan na phakabgay ron sa sadaqah niyan. Adn a miniza' a: Amay ka da niyan oto manggolawla? Na pitharo' iyan a: Khaogopan iyan so taw a khailay niyan a mangingindaw sa ogop. Adn pman a miniza' sa: Amay ka da niyan oto manggalbk? Na pitharo' iyan a: Baloya niyan a ginawa niyan a tomataplck ko kanggalbk sa marata' na so kasasapari niyan sa ginawa niyan ko datar oto na miiitong on oto a sadaqah niyan a mbalasan on o Allāh. Pianothol o al Bukhari a go so Muslim.

So Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na piakaphoonan iyan so katharo' iyan sa: Oman i isa a Muslim na patoray ron a makabgay sa gona ko salakaw ron, na initondog iyan on so manga sosen a galbk a khasabapan sa mapiya a khakowa niyan amay ka nggalbk iyan oto. So sadaqah na langowan a galbk a pnggalbk o Muslim a so adn a gona niyan ko kaphagingd iyan, na amay ka di niyan oto khagaga sabap ko sndod a misosogat on, na aya minos on na ggn'k tharo' sa ba dn ttrn sa di pnggalbk sa marata' ka giankoto a sosowaan iyan na khapoonan a mapiya a miniitong sa sadaqah niyan. Sabap roo na so katampar a kanggalbk a go so katampar a kaggn'k, maana a so kianggalbk iyan a go so da niyan kakhaokhaog, na khabaloy oto a romasay niyan ko kapakatindg o bnar a so ron pitharagombalay so kaphagingd a Islam. Aya kon a ptharo'on a sanang a Muslim na:

So taw a so dila' iyan (katharo') iyan a go so lima niyan (galbk) iyan na di niyan khabinasaan so izik iyan a Muslim sa makasasarig siran on. Pianothol o al Bukhari.

Mataan a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na iniitong iyan sa aya pinakamapiya ko manga Muslim sii ko kaphagingd a Islam na so isa a taw a so mapiya a galbk na aya on maiinam o manga taw a phakapoon on, na so marata' a galbk na somasarig siran sa di ron phakambowat o ba niyan sowaa. Sa datar o kiapanothola on o Imām Ahmad a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na tomitindg ko hadapan o sabaad a manga taw a moontod siran sa pitharo' iyan a:

Ba ko rkano ptharo'a so lbi rkano a mapiya a go so lbi rkano a marata'? na so manga taw na tomtrn siran, na kiasoy niyan so pakaiza' iyan sa miakatlo, na pitaro' a isa a mama a: Ombs hay Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Na pitharo' iyan a: Aya lbi a mapiya rkano na so isa a taw a aya maiinam on o manga taw na so mapiya a phakapoon on, a go so marata' a galbk na makasasarig siran sa di ron

oto phakapoon, na aya Ibi a marata' rkano na so taw a maiinam on so kaphakapoon on o mapiya a galbk, a go so marata' a galbk a phakapoon on na di siran on makasasarig.

So sanang a Muslim na da' a khibgay niyan a rowar ko mapiya a khakowa o ingd iyan. Na odi' niyan oto manggolawla na ithaplk iyan so marata' o ba on makapoon a khabinasaan iyan so pagtaw niyan.

So sanang a Muslim na skaniyan so taw a aya dn a totordon iyan na so kanggalbk sa mapiya sa di dn pnggalbk sa marata', sabap ko katawi niyan a go lalayon iyan katatadman so katharo' o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di phakaparatiaya so isa rkano taman sa di niyan ikababaya' sa makowa o pd iyan a Muslim so khababayaan iyan a kakowaa niyan on. Pianothol o al Bukhari a go so Muslim.

So sanang a Muslim na ikhababaya' iyan ko pagari niyan a Muslim a makowa niyan so datar o nganin a mazisimalaw niyan mambo' a kakowaa niyan on, sa iaawat iyan ko pagari niyan a Muslim so marata' sa datar o kipkhagowadn iyan on o ba on misogat, sa aya dn a bantak iyan na so karabray o mapiya sa lomankap ko pagtaw niyan sa da' a masalbo' on a di ron makakowa sa datar oto a so kapagrna niyan ko marata' na di niyan ipagiyog o ba adn a isa bo' ko manga pagari niyan a Muslim o ba adn a kamargnan on inonta a thabangan iyan sa mapokas on so margn. Sabap ko kabagr o paratiaya niyan ko katharo' o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na tatap so tabang iyan ko oripn, ko tnday o kababaloy niyan a pthabangan iyan so pagari niyan a Muslim. Pianothol at Tabarani.

Pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So Muslim na pagariya' iyan so Muslim, di niyan indoya' so pagari niyan amay ka somagad sa margn. Sa taw a ogopan iyan so pagari niyan, na so Allāh na tankd a thabangan iyan, sa taw a tabangan iyan so pagariya' iyan ko kamargnan iyan na so Allāh na thabangan iyan ko kamargnan iyan ko alongan a Qiyāmah, sa dn sa taw a sapngan iyan so paawing o pagari niyan a Muslim na so Allāh na zapngan iyan so paawing iyan ko gawii a kaphangokom iyan. Pianothol o al Bukhari a go so Muslim.

So kapphakabagra ko niyawa o giikathatabanga' ko kaphagingd a Islam na tanto a mipapatoray a so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na tiatap iyan a go tiandk iyan a so katabangi o Muslim ko pagari niyan a Muslim na mapiya on a go mala' on i balas a di so kasisibay niyan a giimanambayang ko kapagii'tikaf iyan, sa miaaloy oto ko hadith a pianothol o Ibn Abbās a phoon ko Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So taw a pthabangan iyan so pagari niyan a Muslim, na gioto i mapiya on a di so kasisibay niyan a giimbarasimba sa sold a sapolo ragon, go sa taw a tomonay sa salongan a somisibay a giimanambayang ko Allāh, na ipagawat skaniyan o Allāh ko Naraka' sa tlo a kakar a aya kablant o oman i isa on na mawatan a di so pagltan o Sbangan a go so Sdpan. Pianothol o at Tabarani.

So kagdama o taw sa pkharimorng a go malombat a kapthabangi niyan ko manga taw a khagaga niyan oto, na khasabapan oto sa kakhadadas o limo' a makokowa niyan sa miaaloy oto ko hadith o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pianothol pn o al Abbās a:

Di dn ikhalimo' o Allāh so oripn iyan a adn a kakawasaan iyan a tamok, a so manga taw na mapagiino iran so ogop iyan sa minisampay ron na da niyan siran awidn a akal a go malombat ko kathabangi kiran, na so limo' a makokowa niyan na khabinntay ko kakhada' iyan on a go so kakhaantiyor iyan. Pianothol o at Tabarani.

Aya isa ko marayag a toladan a piakambowat skaniyan o manga hadith a sahih o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a inaloy niyan so btad o manga taw ko Sorga' na so sakataw a mama a pzawitan iyan so manga limo' sii ko Sorga' a sabap oto sa giankoto a mama na adn a inigikas iyan a nganin a makaaalang ko lalan o manga Muslim a phakaringasa kiran ko kapagokit iran on. Pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Miailay akn a mama a pzawitan iyan so manga pipiya a kapakadadaya' ko Sorga', sabap sa kinowa niyan a kayo sii ko kilid o lalan a phakaringasa ko manga Muslim. Pianothol o Muslim.

So kalindinga ko Muslim ko kasogat iyan a kabinasaan na isa oto a paras o satiman a plata. Sa so kasiyapa ko Muslim sa iawat ko marata', na datar oto o kabgi ron sa limo' a giyankoto a dow a katampar na so kamapiyaan iran na miasiyap a go so dow a galbk na palaya dn miakakhiphantag sa balas a mapiya a go khikowa ko limo' o Allāh. Sabap roo na miatatap so Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pphangoyatan iyan so manga Muslim ko kanggalbka roo sa mgay kiran sa mapiya a go mrn kiran sa marata', sa khaadn so kaphagingd iran a khasawitan iyan so pithamanan a kalilintad a go kasasarig sabap ko kiaoln o langowan a itopang a khaokitan o marata' sa kialkaan kiran so langowan a pinto'an a khapoonan o limo' na antonaa pn i bontal a kaphagingd a ba niyan anan kalawani?

So ongangn makapantag ko kasiyapa ko Muslim phoon ko manga ringasa' na miaosay sii ko hadith a Abū Barzah a pitharo' iyan a:

Pitharo' akn a: Hay Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) pangndaowa ko nka sa nganin a khakowaan akn sa gona. Na pitharo' iyan a: Gikas inka so lalan ko langowan a phakaringasa' on ko Muslim. Pianothol o Muslim.

Sii pn ko isa a kiapanothola on na so Abu Barzah na pitharo' iyan a:

Hay Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), tharo'i ako nka sa galbk a khisabap on na khisold akn sa sorga'? na pitharo' iyan a: Kowa anka so langowan a phakaringasa' sii ko lalan a phagokitan o manga Muslim. Pianothol o Muslim, Ahmad, a go so Ibn Mājah.

Sayana' a mapiya so kaphagingd a pitharagombalay o Islam a piamola niyan on sii ko manga pagtaw niyan so pamikiran a so mapiya a galbk a so mipakarani niyan so taw sii ko Allāh a go khisold iyan ko Sorga', na matatago' on so kagikasi ko langowan a phakaringasa' ko lalan o manga taw! So kaphagingd o manga Muslim a so makabbkn on anka'i a manga panagayanan a miangaaaloy na skaniyan na kaphagingd a oyagoyag a da' a datar iyan a kaphagingd sii ko liawaw o lopa', sa di zagad sa pamikiran sa ba so datar oto a kaphagingd na ba niyan mabaloy so manga taw a gii siran mrzik ko kaphlbad iran sa manga popot a go so langowan a nganin a phakarzik sa ba sii ran lbadn ko manga karsada odi' na manga lalan a giankanan a btad na kalalayaman sank'a'i a masa a so pagtaw na di ran sisiyapn so kiphagawatn ko marata' sa ba siran dn giinggalbk sa kaprabak sa manga popot a go manga rrik ko manga darpa' iran a khasabapan oto ko sakit a go mala' a gasto ron o parinta ko kaphlompiyowa ko manga darpa' iran.

So sanang a Muslim na amay ka matankd iyan anka'i a manga btad a maggdam a go pkhailay o manga taw, na tankd a so misosoln iran a kagdam a go pamikiran na aya lbi a lompiyo a go mapiya, na sabap roo na phamondas so kalilintad a go so kasasarig ko oman i isa kiran, na gioto dn i kakhakowaa iran ko limo' kiran o Allāh sankā'i a doniya na sampay sa alongan a Maori.

So pman so kaklida roo a aya khapayag na so kaprzik a go so marata' a maggdam, na aya lbi a marata' na so misosoln o manga taw ko manga poso' iran ka so kapayagan a galbk o anggawta' na rarad oto o masoln a marata' a migagadong ko manga poso', na so kaaadn oto na gioto dn so marata' o kanarakaan a miapayag ko manga taw a miasiksa' siran ko da iran pn kapamatay a phakasold siran ko phlikabo' a kawa' sa alongan a maori.

So Islam na tanto a mala' a kiasiapa niyan ko Muslim ko kababaloy niyan a tinanggisa a go so kababaloy niyan a diamong ko katitimo' iran sabap sa palaya dn anan katampar a di mipndaraynon ko kapnggalbka o Muslim ko manga simba niyan ko Allāh ko kisisibay niyan a go so kitataalok iyan ko manga pd iyan a Muslim.

So katarotopa ko kapnggalbka ko simba a sabap a iniadn o Allāh ko manosiya a go so jinn a adn oto a pnggalbk n iyan on ko masa a kisisibay niyan a skaniyan bo' na adn pman a pnggalbk n iyan on ko kisasao g iyan ko kaphagingd o manga Muslim, sa bialoy niyan so kapanambayang sa sonat a sii mapiya ko sold o walay o Muslim sa skaniyan bo', na so katonaya ko sambayang a paralo na paliogat a sii kazambayangi ko Masjid a pd iyan so sagorompong a Muslim ka an maadn a so manga simba niyan na tarotop a kapnggalbka on a go so rarad iyan ko taw a pnggalbk on na tarotop mambo sa da' a makokorang on.

Giyanan i ongangn o Islam ko kiasinanada niyan ko Muslim a opama o sabota o Muslim sa mapiya na go niyan nggolalann na tankd a khakowa niyan so mapiya sii ko ginawa niyan a go so pamiliya niyan a go sii dn ko kadandan o kaphagingd iyan a go so manga Muslim ka kagiya oman i isa kiran na datar oto a pzowaan iyan na khasigoro a so mapiya na aya phamondiyong na so marata' na khakhkh n so balabak iyan ko lamalama o manga Muslim sa khagdam iran so kasorgaan ko da iran pn kapamatay sabap ko kapiya o kapphagin'taw iran sankā'i a doniya.

Manga Oripn o Allāh

Giyanan i bandingan anka'i a khutbah a tatalasayin iyan so manga btad sa mapayag a go maliwanang ka kalokalo na kasabotan o Muslim sa manggalbk iyan, sa matonay niyan so sabap a kiaadna on o Allāh sii ko doniya sa kapnggalbka niyan ko manga simba niyan ko Allāh, a giyanka'i a manga simba na amay ka tonayin iyan sa mapiya na so manga rarad iyan a mapiya na sii rkaniyan pagndod kna' o ba sii ko Allāh, ka so Allāh na di khabgan a skaniyan so pphammgay ko langowan taman a mapiya a ikhaoyag o manosiya sankā'i a doniya.

So sanang a Muslim na aya antap iyan a lalankawn iyan sa gagawii dawndaw na so kisampay niyan ko Allāh sa aya kaaawidan iyan a poso' na so poso' a mapiya, na aya poso' a mapiya na so poso' a lalayon mappno' a pamikiran a go kasigi ko kanggolawla sa mapiya sii ko ginawa o taw a go sii ko manga salakaw ron ka an on kalka'i so manga pinto' o limo' sa kalkhban on so manga itopang o marata' a go so ringasa'.

So sanang a Muslim na kasasabotan iyan a so kiapagintaw o Rasūlullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na palaya dn oto ko'at ko kiphtholadn iyan ko ladiyawan a zonkadn o Muslim ko

kibabatog iyan a gioto i lalan iyan ko kakhatoona niyan ko Allāh sa alongan a Maori sa makowa niyan so limo' iyan a gioto i khisold iyan ko Sorga' a limo'.

Panagontaman so Muslim sa kapakanggalbk iyan sa mapiya a rk o ginawa niyan a go so ingd iyan, ka an mabaloy a iringa' ko mapiya a phagalowin o manga taw ko oriyān o kapatay niyan sa pphananadman iran so kapiya o manga galbk iyan. So manosiya ko oriyān o kapatay niyan na dowā dowā a btad a khibagak iyan: So kaphagaloya on o manga taw sa mapiya sabap ko galbk iyan a go so parangay niyan, a go so kaphagaloya iran on sa marata' sabap ko inigoris o galbk iyan a marata'.

Arapn tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a balowin tano niyan a kasangkapan ko mapiya a rding ko magrn a go so marata', ka an tano matonay so simba tano ron sa tolabos a soasoat tano ron, a da a matatago' on a kazalibantog a go kapakiilaylayin ko manga taw.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ
فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.